

етнокультурної, соціальної, географічної, економічної інформації, інструменти збору відповідних первинних даних, їх систематизації, обробки, збереження, пошуку і поширення. Науково-методичне забезпечення державного регулювання охоплює науково-методичні та теоретико-методологічні напрацювання конкретно щодо державного регулювання розвитку туристичних послуг, які можуть бути основою прийняття регулюючих функцій [3].

В основі формування механізму державного регулювання розвитку туристичних послуг варто застосувати системний підхід, що дасть змогу визначити логіку розробки та використання регуляторів певної модифікації та дії: врахування закономірностей та дотримання принципів розміщення природних ресурсів, вибір управлінської моделі та організаційної структури органу, що надає туристичні послуги; розробка конкретних економічних і адміністративних методів, шляхів та інших засобів впливу на суб'єктів господарювання у сфері туризму та рекреації, моніторинг процесів з метою визначення ефективності використання адміністративно-економічного інструментарію і корекції прийнятих рішень.

Джерела та література

1. Савицька Л. Т., Федорюк А. Л., Чаплінський Ю. Б. Державне регулювання туристичної галузі України. *Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. 2005. Вип. IV. Економічні науки. Ч. 2. С. 13–23.
2. Худо В. Інвестиційні можливості туристичної сфери України. *Вісник Львівського університету імені Івана Франка*. 2010. № 24. С. 531–538.
3. Біль М. Механізм державного управління туристичною галуззю в Україні. URL: nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dums/2009_3/09bmmtgu.pdf

Котюк Р. – студент

Науковий керівник: М. Оніщенко
Сумський державний університет
м. Суми, Україна

Контролінг як складова стратегічного управління

На сьогодні існує безліч визначення поняття «контролінг», але в цілому вони зводяться до того, що контролінг – це система управління підприємством, яка заснована на зборі обробці, аналізі та оцінці інформації, що використовується на підприємстві з метою підвищення ефективності діяльності як усього підприємства, так і реалізації поставлених перед підприємством окремих стратегічних та оперативних цілей та завдань.

Контролінг з кожним днем набуває все більшої важливості і необхідності, оскільки він дає можливість підлаштувати плани і цілі компанії, до мінливих умов навколишнього середовища на основі передбачення його майбутнього стану через збір та аналіз доступної інформації. Звісно це складно зробити оскільки жодний прогноз не може бути вірним на 100 %.

Сферою дії стратегічного контролінгу є як зовнішнє, так і внутрішнє середовище організації, і головними його цілями, можна назвати забезпечення стабільності підприємства, антикризові заходи та недопущення банкрутства.

Наведені вище цілі реалізуються за допомогою виконання наступних завдань:

- 1) виявлення відхилень фактичних показників діяльності підприємства до запланованих;
- 2) аналіз та пояснення цих відхилень, а також встановлення впливу кожного з них на підприємство;
- 3) аналіз економічної ефективності підприємства та інші.

Для того, щоб фірма могла ефективно виконувати наведені вище завдання, їй необхідно впроваджувати та використовувати цілий комплекс інструментів, методів та моделей. До найбільш необхідних та корисних можна віднести такі:

– короткостроковий і середньо-строковий розрахунок успіху;

- розрахунок суми маржі і брейк-евен-аналіз;
- АВС-аналіз;
- розрахунки рентабельності капіталовкладень і економічності;
- програми зниження витрат і раціоналізації;
- аналіз підприємства;
- плани стратегії, аналізи ринку, аналізи сильних і слабких сторін;
- портфоліо-аналізи і емпіричні криві;
- аналіз життєвого циклу продукції;
- аналіз вартості;
- аналізи робочого часу;
- адитивні моделі управління ефективністю виробництва;
- мультиплікативні моделі управління ефективністю виробництва.

Серед основних причин, чому зараз такий економічний механізм як контролінг стає все більш необхідним на підприємстві можна виділити:

1. Будь яка фірма в сучасних умовах мінливості адаптується до зовнішнього і внутрішнього середовища під дією певних факторів, яскравим прикладом є той же самий COVID19, який докорінно змінив життя усього світу, і це відбилося не лише на людях, а й на компаніях. Можна назвати безліч фірм, які не змогли пристосуватися до такого фактору і збанкрутували. Тому потрібно постійно проводити моніторинг стану середовища організації, намагатися підлаштуватися до нього.

2. З кожним уже навіть не роком, а з кожним днем постійно зростає нестабільність зовнішнього середовища, що висуває додаткові умови до системи управління змінами в організації.

3. Під впливом різних факторів (економічних, технологічних та т. п.) може постійно зростати ймовірність виникнення кризових ситуацій, через що необхідно змістити увагу від контролю минулого до аналізу і передбачення майбутнього (стратегічного управління).

4. Під час розширення компанії, і ускладнення її системи управління, для підвищення її гнучкості та збільшення швидкості реагування на зміни зовнішнього середовища необхідна розробка досконалого механізму координації відділів, а саме застосування стратегічного контролінгу.

5. На основі так званої «Big-data» кількість релевантної інформації на фоні величезної купи «сміття» постійно зменшується, що з кожним днем ускладнює роботу системи інформаційного забезпечення на підприємстві

Отже, сенсом стратегічного контролінгу є збір відомостей про ймовірні пріоритетні шляхи розвитку організації, знаходженні причинно-наслідкових зв'язків проблем, що виникли з їх джерелами, а також аналізу інформації про витрати, ціни, попит та пропозицію на товари, що випускаються, а також можливі зміни у зовнішньому середовищі, та ризики які вони можуть викликати.

Джерела та література

1. Дашко І. М. Стратегічний контролінг на підприємстві його сутність, значення, основні методи та інструменти. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/20_2016/7.pdf
2. Гребешкова О. М., Кизенко О. О. Стратегічний контролінг в системі управління підприємством. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/20284/1/42-205-209.pdf>

Kravchenko S. – the professor the Kiev cooperative institute of business and the right, the city of Kiev, Ukraine

Management of Enterprise Risks at Realization of Projects

Development of enterprise structures is impossible without investments. It strengthens the importance of risks and especially in the conditions of globalisation. Innovative development is the